Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 3 (1903)

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1894-1902), Περίοδος Α'

Εγκύκλιος της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Αρ. ΠΑΠΠΟΥΔΩΦ, Γ. ΛΑΜΠΑΚΗΣ

doi: [10.12681/dchae.1546](https://doi.org/10.12681/dchae.1546)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΠΑΠΠΟΥΔΩΦ Α., & ΛΑΜΠΑΚΗΣ Γ. (2013). Εγκύκλιος της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 3, . <https://doi.org/10.12681/dchae.1546>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Εγκύκλιος της Χριστιανικής Αρχαιολογικής
Εταιρείας

Δελτίον ΧΑΕ 3 (1894-1902), Περίοδος Α'

ΑΘΗΝΑ 1903

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Ἡ Χριστιανικὴ Ἀρχαιολογικὴ Ἑταιρεία γνωστὸν ὅτι σκοπεῖ τὴν περισυναγωγὴν καὶ διάσωσιν πάντων τῶν ἱερῶν κειμηλίων τῆς Ἐκκλησίας ἔστω, καὶ τῶν ἐλαχίστων τεμαχίων καὶ κλασμάτων, ἵνα, κατὰ τὸ Εὐαγγελικὸν λόγιον, «μὴ τι τούτων ἀπόληται»

Ἀπὸ τῆς σκοτίας δὲ τῶν τάφων καὶ τῶν Χριστιανικῶν ἐρείπιων, ἀπὸ τῶν ἱερῶν ἀμφίων καὶ τῶν εἰκόνων, ἀπὸ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ χειρογράφων, ζητεῖ τὴν ἀναπαράστησιν εἰς τὰ ὅματα πάντων τὴν ἐν ἅπασιν ἑπαγλον τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας δόξαν· δόξαν ἐν τῷ πολιτεύματι, δόξαν ἐν τῇ λατρείᾳ, δόξαν ἐν τῇ τέχνῃ.

Καὶ ὑπάρχουσι λαμπρότεραι μελέται τοῦ ἀρχαίου πολιτεύματος τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἀρχαίων λειτουργικῶν τύπων, τοῦ βίου καὶ τῆς τέχνης τῶν ἀρχαίων Χριστιανῶν; Ἡ ἡ καθόλου ἱστορία γινώσκει θαυμασιώτερα ὑποδείγματα πίστεως, ἀγάπης, ἀφοσιώσεως καὶ μαρτυρίου, τῶν ὑποδείγματων, ἅτινα ἀναγράφει ἡμῖν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, μάλιστα τῶν πρώτων αἰώνων, ἧς αἱ σελίδες κοριολεκτικῶς ἐγράφησαν διὰ τοῦ αἵματος τῶν ἁγίων Μαρτύρων;

Οἱ χριστιανικοὶ χρόνοι τῆς Ἑλλάδος, οἱ διὰ τῆς ἀναγεννήσεως διαπλάσαντες τὸν πολιτισμὸν τῆς Δύσεως καὶ ἐμβαλόντες τὴν ἀνθρωπότητα ἐν τῇ ἀκατασχετῇ φορᾷ τῆς καταπληκτικῆς προόδου τῶν ἐπιστημῶν καὶ τεχνῶν, εἶναι ἄξιοι σοβαρᾶς μελέτης καὶ βαθείας ἐρεῦνης.

Μονομερὲς ἐκπαίδευσιν, ἐξετάζει μόνον τὰ ἔργα τῆς Ἑλλάδος, ἀγνοεῖ δὲ τὰ λαμπρὰ κατορθώματα καὶ τὰ θαυμάσια ἔργα τῆς Χριστιανικῆς Ἑλλάδος.

Ἡ Ἱστορία τοῦ Ἑλληνισμοῦ δὲν χωρίζεται.

Ἡ Ἱστορία τῆς Ἑλλάδος εἶναι μίαν· εἶναι ἐνιαία.

Ὁ πρὸ Χριστοῦ ἔθνικός, ὁ τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος αἵρων ἦτο Ἕλλην· ἀλλὰ καὶ ὁ χριστιανός, ὁ ὑπὸ τοὺς θόλους τῆς Ἁγίας Σοφίας τὸ σύμβολον τῆς πίστεως ἀναγινώσκων ἦτο Ἕλλην· ὁ πρῶτος, Προπάτωρ, ὁ δὲ, Πατὴρ ἡμῶν, ἀλλ' ἀμφότεροι Ἕλληνες, ὧν γνήσιοι ἀπόγονοι οἱ ταπεινῶς νῦν ἐν τῇ παλαιστέρᾳ τοῦ διεθνοῦς βίου ὑποφαίνονται.

Ὁ πολιτισμὸς τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ἔργον τῆς φιλοσοφίας τῶν ἀρχαίων προγόνων καὶ τῶν Ἑλλήνων Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, ἡ δὲ μελέτη τῶν χριστιανικῶν μνημείων εἶναι ἅπτα! ἀποδείξεις καὶ μαρτυρίαι τῶν ἱστορικῶν ἀληθειῶν τούτων.

Καὶ ὅμως πόση ὀλίγη φροντίς καταβάλλεται περὶ τὴν σπουδὴν τῶν ὑφίστης ἐθνικῆς σημασίας μελετῶν τούτων· πόση δὲ ὀλιγοψυχία περὶ τὴν συναγωγὴν καὶ διάσωσιν τῶν πολυτιμοτάτων καὶ ἀνεκτιμήτων κειμηλίων τῆς Ἁγίας Μητρὸς ἡμῶν Ἐκκλησίας!

Οἱ θεοφιλέστατοι Ἱεράρχαι πρὸ παντός νομίζομεν ὅτι δύνανται νὰ ἔλθωσιν

εἰς ὑποστήριξιν σωματείου τοσούτον ἱερὸν καὶ ἐπιστημονικὸν σκοπὸν ἔχοντος, καὶ τοσούτον ἀπὸ δέκα καὶ ἑξ ἑτῶν μοχθοῦντος, ἄνευ συνεργασίας τῶν δυναμένων, ἄνευ ἐπαρκῶν χρηματικῶν πόρων, ἄνευ ἄνευ, ἄνευ μυρίων ἄνευ.

Ἐχομεν δὲ ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι οὐδὲν δύναται νὰ ὑπηρετήσῃ τὴν δόξαν τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν, ὅσον αἱ μελέται τῆς δόξης καὶ ἰσχύος τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας.

Ἄν μαρμάρινα τεμάχια ποδῶν, ὀνύχων καὶ σατύρων τῆς ἀρχαιότητος κρίνονται ἄξια καὶ εἶναι ἄξια νὰ περισωθῶσιν εἰς τὰ πολύτιμα Μουσεῖα, κατὰ μείζονα λόγον πρέπει νὰ περισωθῶσι τὰ ἀγιώτατα τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν κειμήλια.

Οἱ ἄρτιαν μόρφωσιν ἔχοντες ἐννοοῦσι τίς ἡ ἄξια τῶν λεγομένων.

Αἱ χριστιανικαὶ ἀρχαιότητες βεβαίως θὰ σωθῶσιν!

Ὑπῆρχεν ἐποχὴ, καθ' ἣν οὐδεμία περὶ τούτων μέριμνα κατεβάλλετο, οὐδεὶς συνέλεγεν, οὐδὲν ὑπὲρ τούτων ἀπολύτως ἐγίνετο. Σήμερον, χάρις ζήλῳ ἰσομένῳ πρὸς τὴν κατὰ Πλάτωνα θεῖαν μανίαν, ἐν τῇ Χριστιανικῇ Ἀρχαιολογικῇ Μουσείῳ περισωθήσαν ὑπὲρ τὰς **τρεῖς χιλιάδας** ἀντικειμένων φυλάττονται δὲ περὶ τὰς **τέσσαρας χιλιάδας** χριστιανικῶν ἐπιγραφῶν, ἐν ἱδίῳ δὲ δελτίῳ δημοσιεύονται τὰ περὶ τῶν μελετῶν τούτων.

Τολμῶμεν δὲ νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ Χριστιανικὸν Μουσεῖον, ὅπερ προσωρινῶς εὐμενεῖ ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως φιλοξενεῖται ἐν τῷ Κεντρικῷ Ἐθνικῷ Μουσείῳ, εἶναι τὸ πρῶτον εἰς τὸ εἶδος τοῦ καὶ εἰς τὴν ἐν κινήτοῖς καταλόγοις ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ κατὰταξιν.

Θ' ἀπέδαινε δ' ἀμυθῆτως πλούσιον, ἂν αἱ ἱεραὶ μοναὶ συγκατετίθεντο νὰ πέμψωσιν ἡμῖν ὅ,τι ἀδίκως **φθείρεται καὶ σήπεται** ἐν καθύργοις καὶ σκοτεινοῖς τόποις.

Καὶ ἰδοὺ, ὅτι εὐρισκόμεθα καὶ πρὸ ἐνός τῶν λαμπρῶν ἔργων, ἐξ ὧν ἐν τῷ ποιμαντορικῷ αὐτῶν προγράμματι δύνανται ν' ἀναγράψωσιν οἱ πεφωτισμένοι καὶ ἐπιστήμονες Ἱεράρχαι.

Ἐχομεν δὲ πεποίθησιν ὅτι ἂν οἱ κ. κ. Νομάρχαι, Δημαρχοί, ὡς καὶ πάντες οἱ τῆς καθόλου Ἑλλάδος Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι συνδράμωσιν ἡθικῶς καὶ ὑλικῶς, διὰ τῶν Ἱερῶν Μονῶν ἢ διὰ συστάσεων πρὸς τοὺς δυναμένους νὰ συνδράμωσι τὸ ἔργον ἡμῶν, ἔχομεν, λέγομεν, ἀκράδαντον πεποίθησιν, ὅτι δὲν θέλει παρέλθῃ πολὺς χρόνος καὶ ἡ γεραρὰ πατρίς ἡμῶν, ὡς ἔχει νῦν τὰ ἄριστα Μουσεῖα τῆς ἀρχαίας τέχνης, οὕτως ἡ αὐτὴ θέλει ἔχει καὶ τὰ ἄριστα Μουσεῖα τῶν θησαυρῶν τῆς Χριστιανικῆς Ἀρχαιολογίας καὶ τέχνης.

Ὁ Πρόεδρος

ΑΡ. ΠΑΠΠΟΥΔΩΦ

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς καὶ Διευθυντὴς
τοῦ Χριστιανικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Μουσείου

Γ. Λαμπάκης